

Pestprotocol Admiraal van Kinsbergenschool

Van Kinsbergenschool

Arent toe Boecoplaan 41 | 8081 VZ Elburg | 0525 68 12 95
info@vankinsbergenschool.nl | www.vankinsbergenschool.nl

Inleiding

Een pestprotocol, liever spreken wij van een anti-pestprotocol, geeft kinderen, leerkrachten en ouders/verzorgers duidelijkheid over hoe gehandeld wordt als er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen alle betrokkenen: leerkracht, de pester, de gepeste, overige klasgenoten en ouders/verzorgers.

In dit protocol vermelden wij de stappen die wij zetten in geval van pesten.

Met een anti-pestprotocol laat de school zien, aan ouders en leerlingen, dat pesten serieus wordt genomen en wordt aangepakt. Van belang is dat het anti-pestprotocol bij iedereen in de school bekend is en wordt gehanteerd in peestsituaties. Direct optreden tegen pesten geeft een duidelijk signaal af aan leerlingen dat pesten op onze school niet wordt getolereerd. Dit heeft als positief bij-effect dat de veiligheidsbeleving van leerlingen zal toenemen.

Want dat is wat we willen: dat leerlingen, maar ook ouders/verzorgers en teamleden zich veilig op onze school kunnen voelen en er mede daardoor met plezier zijn.

1. Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
wisselend 'slachtofferschap'	hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
af en toe	vaak en voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen."

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Liever zouden we zeggen dat het niet voorkomt, maar dat zou niet waar zijn. Op elke school wordt gepest. Dus ook op de onze. Gemiddeld twee kinderen per klas worden gepest. Wat ons betreft zijn er dat twee te veel.

Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en serieus willen aanpakken, want zowel voor de gepeste als voor de pesters zijn de gevolgen ver strekkend.

Om tot een goede aanpak te komen moet wel aan enkele voorwaarden worden voldaan:

- * Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen:
 - leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet)
 - leerkrachten
 - ouders/verzorgers (hierna te noemen ouders)
 - * De school moet proberen pestproblemen zoveel als mogelijk te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten regelmatig met de leerlingen besproken worden, waarna samen met hen met hen regels worden vastgesteld.
 - Als pesten optreedt, moeten de leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
 - Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie hiervoor punt 6 : stappenplan
 - Wanneer het probleem niet op de juiste manier wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.
- Ook kan er advies gevraagd worden aan de vertrouwenspersoon binnen de school (mevrouw Marian Kerkhoven).

2. Doel pestprotocol

Dit pestprotocol heeft als doel om alle leerlingen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor leerlingen en volwassenen, zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken.

Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

3. Preventief pestbeleid

Op onze school vinden wij een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te kunnen worden. Wij hechten daarom grote waarde aan een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Juist regelmaat geeft het kind kansen. Daarom hanteren we binnen onze school de volgende afspraken in alle groepen en spreken die met de kinderen door en af. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen. De afspraken worden “vertaald” naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas. We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

De afspraken zijn:

Bij ons in de groep:

- * Zijn alle kinderen welkom*
- * Luisteren we naar elkaar*
- * Spelen we met elkaar*
- * Maken we het gezellig*
- * Leren we veel*
- * Hebben we veel plezier*
- * Leren we van onze fouten*
- * Zeggen we sorry.*

Dit is onze groep!

3.1 Werkvormen

Binnen de OGO-werkzaamheden en de samenwerkopdrachten zitten veel sociaalvormende elementen. De kinderen leren hoe ze met elkaar in gesprek kunnen gaan en worden geactiveerd om zich te verdiepen in de mening van een ander. Deze werkvormen zorgen voor een leeromgeving die sociaal gedrag versterkt.

In de groepen 1 t/m 8 wordt met een digitale methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling gewerkt, Kwink.

Kwink is een goedgekeurd programma en daarmee een goedgekeurde anti-pest-methode. Elk schooljaar werken we hieraan. In de periode zomer – en kerstvakantie komt er wekelijks een les aan de orde waarin met name aandacht is voor hoe je met elkaar omgaat.

In alle groepen zijn gezamenlijke klassenregels opgesteld; deze hangen in de klas en zijn bij alle kinderen bekend.

In de middenbouw kan er in de groepen gewerkt worden met het Zonnetje van de Week. Elk kind wordt positief in de belangstelling geplaatst. Iedereen schrijft iets aardigs over hem of haar.

In de bovenbouw wordt één maal per maand aandacht besteed aan digitaal pesten, pesten en buitensluiting. Ook worden Whatshappy-lessen gegeven.

De schoolregels bespreken wij aan het begin van het schooljaar en zo nodig tussentijds; deze schoolregels zijn te vinden op de laatste bladzijde van de schoolgids.

3.2. En als er toch sprake is van pestgedrag?

Als er toch sprake is van pesten gaan we daar zeer actief mee om: we gaan uit van de aanbevelingen uit de hier achter beschreven vijf sporen aanpak. Deze is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs.

4. Stappenplan bij pesten

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag nemen we serieus en verifiëren we. Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1 De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de ib-er op de hoogte stellen. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d. Ook worden de betrokken ouders geïnformeerd.

Stap 2 De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten kunnen voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. De leerkracht zal nauwkeurig observeren. Ouders van de betrokken leerlingen zullen geïnformeerd worden.

Stap 3 In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag vindt er een terugkoppeling plaats naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden. Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4 Gesprek met de pester en de gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Gevraagd wordt of het gelukt is om de afspraken na te komen. Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken. Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan.

De leerkracht overlegt met Intern Begeleider. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken.

Het team wordt hiervan op de hoogte gebracht. Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5 Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan Intern Begeleider. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen. Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

1. Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in het digitale leerlingvolgsysteem.
2. Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.
3. Bij aanhoudend pestgedrag kan externe, deskundige hulp worden ingeschakeld zoals het Centrum Jeugd en Gezin, de schoolarts van de GGD. Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te nemen:

Stap 6 Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren. Dit gesprek wordt geleid door de directeur of de Intern Begeleider.

De leerkracht van de groep is op deze avond aanwezig.

Het doel van de avond is informatieverstrekking en wat ouders kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden. Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken. In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib-er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 7 Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 8 De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen. Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het bevoegd gezag worden overlegd of er een verwijderingprocedure voor de pester(s) in gang kan worden gezet.

5. Om verder over door te lezen

1. Signaleren en aanpakken op groepsniveau

Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten op school. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leerkrachten worden ondersteund door de

Intern Begeleider die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat.

In deze fase zal de leerkracht of de intern begeleider, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing.

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

2. De pester

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij/zij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Er zal gezocht worden naar de reden van het pesten/ruzie maken/buitensluiten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen). De leerkracht laat het effect zien van zijn/haar gedrag voor de gepeste.

De leerkracht zal erop aandringen dat de pester excuses maakt aan de gepeste.

De leerkracht laat zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.

De leerkracht benadrukt dat pesten verboden is in en om de school: aan deze regel houdt iedereen zich.

Als er wel gepest wordt, wordt de pester gestraft; als het kind zich aan de regels houdt zal het beloond worden (compliment, schouderklopje).

De leerkracht probeert het kind te leren niet meteen kwaad te reageren, zich te beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' te hanteren of een andere manier van gedrag aanleren.

Leerkracht en ouders informeren elkaar en overleggen.

Zowel de leerkracht als de ouders leven zich in in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?

Oorzaken kunnen overigens zijn:

- een problematische thuissituatie
- voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt .

De sterke aanbeveling is om een club of een vereniging te zoeken waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.

Maar ook externe hulp kan ingeschakeld worden, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining of een assertiviteitstraining.

3. Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging, kanjertraining, etc. goede interventies.

Naar de gepeste leerling zal medeleven getoond worden en goed naar hem/haar geluisterd worden. Maar ook door-vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
Bespreken hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten: huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren; zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld, je niet afzonderen.
Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest. Nagaan welke oplossing het kind zelf wil; sterke kanten van de leerling benadrukken. Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt. Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
Het gepeste kind niet over-beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee wordt het gepeste kind in een uitzonderingspositie geplaatst, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

4. Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor het pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leerkracht met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

5. Hulp/advies aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- a) Houd de communicatie met het kind open, blijf in gesprek met het kind.
- b) Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeer dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c) Pesten op school kan het best direct met de leerkracht besproken worden.
- d) Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e) Stimuleer het kind tot het beoefenen van een sport.
- f) Steun het kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- a) Neem het probleem van het kind serieus.
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- d) Maak het kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e) Besteed extra aandacht aan het kind.
- f) Stimuleer het kind tot het beoefenen van een sport.
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van het kind.
- h) Maak het kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b) Stimuleer het kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c) Corrigeer het kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d) Geef zelf het goede voorbeeld.
- e) Leer het kind voor anderen op te komen.
- f) Leer het kind voor zichzelf op te komen.

6. Tot slot

Dit pestprotocol is door het team, de directie en MR vastgesteld en wordt om de vier jaar geëvalueerd.